

Ten eerste

Fransen soldaten in Mali. Frankrijk wil leidende militaire en politieke rol in de wereld spelen, zeker nu het land economisch wegzakt. Foto Edouard Elias

Militaire rol in wereld

Het Franse budget voor defensie gaat met ruim tien procent omhoog, kondigde president François Hollande gisteren aan. Met 3,8 miljard euro extra wil hij zich wapenen tegen de dreiging van terroristen op eigen bodem en in de rest van de wereld.

Na de aanslagen van januari maakt Frankrijk zich grote zorgen over de veiligheidssituatie in de wereld. Bovendien wil Frankrijk een leidende politieke en militaire rol in de wereld spelen, zeker nu het economisch wegzakt. 'Dat geeft de Fransen het gevoel nog een steeds een groot land te zijn', zegt Yves Bertoncini, directeur van de denktank Notre Europe/Institut Jacques Delors. 'Frankrijk is ook een van de weinige landen die in staat zijn omvangrijke militaire acties uit te voeren. Andere landen hebben er niet de capaciteiten voor, of hebben er geen zin in, zoals Duitsland'. Zo is een sterk leger een manier de Franse grandeur overeind te houden. Maar uiteindelijk kan Frankrijk zijn positie in de wereld alleen behouden als het economisch beter gaat presteren, zegt Bertoncini. 'Hollande beseft dat heel goed.'

Gevoel van urgentie ontbreekt bij Fransen

Analyse De Franse traagheid

Frankrijk moet vandaag zijn hervormingsplannen voorleggen aan de Europese Commissie. Hoewel het land gekweld wordt door een sentiment van verval, zal het ook nu geen ingrijpende economische maatregelen op tafel leggen.

Frankrijk is fini, geloven veel Nederlanders. Een hopeloos ouderwets land dat te veel geld uitgeeft, Europese afspraken aan zijn laars lapt, waar de straat en de vakbonden lijken te regeren. Een tikende tijdbom in het hart van Europa, zoals *The Economist* schreef.

In Parijs is het perspectief heel anders. In de boekwinkels liggen weliswaar talloze essays over het verval van Frankrijk, maar in de paleizen van de macht lijkt elk gevoel van urgentie te ontbreken. Misschien ligt het aan de stad: hoezeer Frankrijk ook aan prestige verliest, Parijs blijft een enorme grandeur uitstralen.

In elk geval hebben politici geen zin harde maatregelen te nemen. De Europese Commissie eiste van Parijs een 'ambitieuze hervormingsprogramma' in ruil voor twee jaar extra tijd om het begrotingstekort tot maximaal 3 procent te reduceren. Maar het onlangs verschenen 'nationaal hervormingsprogramma' is een samenraapsel van kleine hervormingen, *reformettes*, zoals de Fransen dat zo mooi noemen. Ingrijpende maatregelen die Europa graag zou zien - verhoging van de pensioenleeftijd, werkelijke liberalisering van de arbeidsmarkt - blijven taboe. De Commissie laat het erbij zitten, is de verwachting, zo lang Frankrijk maar op 3 procent uitkomt.

De urgentie ontbreekt, zegt ook Yves

Bertoncini, directeur van denktank Notre Europe/Institut Jacques Delors. De economie staat er niet florissant voor, maar ook niet heel slecht: voor dit jaar wordt een groei van 1 procent verwacht. Verder is de rente op staatsleningen ongekend laag, terwijl de olieprijs is gedaald en de lagere eurokoers gunstig is voor de export. 'Bovendien is het moeilijk nu ingrijpende hervormingen door te voeren. Over twee jaar zijn er weer presidentsverkiezingen.'

Niettemin wordt de Franse samenleving gekweld door een sterk sentiment van verval. Bertoncini: 'President Hollande ziet heel goed dat het imago van Frankrijk in Europa en de wereld wordt aangetast als het geen betere economische resultaten behaalt.'

Waarom gebeurt er dan zo weinig? Waarom deincezen Franse politici steeds terug voor impopulaire maatregelen die volgens economen noodzakelijk zijn? Voor Bertoncini schuilt een belangrijke verklaring in het politieke systeem. 'In Frankrijk heeft de president veel macht. Dat is uniek in Europa. Zelfs Barack Obama heeft minder macht op binnenlands gebied.' Daardoor richt alle onvrede zich op de president, een eenzame strijder die onder enorme druk komt te staan. 'Het is één persoon tegen de publieke opinie. Als de populariteit van de president daalt, verzwakt meteen zijn vermogen tot regeren. Bovendien hebben politici het geloof dat het gevaarlijk is het Franse volk, met zijn traditie van protest en revolutie, te bruuskieren', aldus Bertoncini.

Voor Nederlanders is die houding moeilijk te begrijpen. Nederlandse leiders hebben de neiging maatschappelijke veranderingen als onontkoombaar te zien, zoals historicus James Kennedy schreef. Als de buitenwereld verandert, kun je maar het beste meebuigen. Nederland is een wendbaar zeilbootje, Frankrijk een logge oceaanstomer, een groot land waar het geloof in eigen tradities een veel belangrijker rol speelt.

De door Europa gewenste liberalisering van de arbeidsmarkt is een goed voorbeeld. De werkloosheid ligt ruim boven de tien procent en stijgt nog steeds. Flexibilisering zou uitkomst kunnen bieden: in Duitsland en Groot-Brittannië is de werkloosheid veel lager, mede dankzij 'mini-jobs' en nulurencontracten. Frankrijk beschouwt zulke slecht betaalde, flexibele arbeid echter als uitbuiting. Hetzelfde geldt voor een ingrijpende versoepeling van het ontslagrecht. Dan liever een hoge werkloosheid. 'Dat is een collectieve keuze', zegt Bertoncini. 'Frankrijk wil principes handhaven. Het zal zich nooit in Angelsaksische richting ontwikkelen. Dat zit gewoon niet in het dna van het land. Maar het kan wel naar de Scandinavische landen kijken, waar een sterke mate van staatsbescherming wordt gecombineerd met flexibiliteit op de arbeidsmarkt.'

Peter Giesen

Advertentie

Noorse Fjorden & Noordkaap

Compleet verzorgd!

12 dagen v.a. **1499**

Volgens velen de mooiste zeereizen ter wereld: Hurtigruten-expeditiecrises langs de Noorse kust richting de Noordkaap. Een unieke manier om per kleinschalig schip het mooiste van Noorwegen te ontdekken! Beleef het zelf en neem met Hurtigruten levenslange herinneringen mee naar huis.

Expeditiecrise Noordkaap
Per MS Nordnorge naar o.a. Ålesund, Poolcirkel, Noordkaap, Vesterålen en de Lofoten.
✓ Inclusief KLM-vlucht en transfers
✓ Ontbijt, lunch en diner aan boord
Vertrek: 16 oktober Zie: Kras.nl/37353

12 dagen v.a. 1499

Rondreis inclusief expeditiecrise
Per MS Nordlys vanuit Bergen naar o.a. Noordkaap, Kirkenes, Tromsø en Trondheim.
✓ Busreis en ferry Nederland-Oslo v.v.
✓ Treinreis Oslo-Bergen en Trondheim-Oslo
Vertrek: 8 oktober Zie: Kras.nl/32943

16 dagen v.a. 2363

De wereld is Kras

"Een mooie reis en een geweldige ervaring"

Kras.nl/hurtigruten of bel 0900-9697 70 cpg

Prijzen per persoon o.b.v. 2 personen exclusief reserveringskosten en Calamiteitenfonds